

Ussisserändajate kohanemine Eestis

Kats Kivistik
Balti Uuringute Instituut

Uuringust

Kestus: juuli 2013 – aprill 2014

Rahastaja: Tarkade otsuste fond (Riigikantselei)

Uuringu algatajad & juhtkomisjon: SiM, MKM, JustMin & KuM, HTM

Uuringu ajend & eesmärk:

- kaardistada välisalentide kohanemisega seotud probleemid ja väljakutsed, sh teenused
- teha ettepanekud sisserännet toetava tugisüsteemi kujundamiseks
- ... ning soodustada seeläbi välisalentide tulemist ja kohanemist Eestis.

1 INFORMATSIOONI KÄTTESAADAVUS

- Informatsioon erinevatest teenustest on:
 - killustatud ja raskesti leitav
 - ainult osaliselt inglise keeles
 - kohandamata välismaalase jaoks
- Selge vajadus ühtse infoportaali järele, mis koondaks välismaalasele vajaminevat informatsiooni ... ja mida saaks kasutada juba lähteriigis olles

Brošüür PPA büroos (2012)

2 ASJAAJAMINE/BÜROKRAATIA

- Elamislubade menetlemisega seotud protseduurid:
 - sellealane informatsioon välismaalase jaoks keeruliselt struktureeritud
 - probleemid ametnike suhtluskeelega PPA teenindussaalides ja vastuskirjades
 - teadmatus menetluskäigu seisust/staatusest

3 SOTSIAALNE VÕRGUSTIK

- Väga tugevalt väljendatud soov tihedamaks lävimiseks kohaliku elanikkonnaga ...
- ... kuid reaalne kontakt kohalikega väike
 - sotsiaalne võrgustik piirdub sageli teiste välismaalastega
 - puudub ühine avalik ruum kokkusaamiseks

4 EESTI KEELE ÕPE

- Keeleoskust peetakse vajalikuks, kuid motivatsioon õppimiseks on madal
 - keelekursuste kvaliteet on kõikuv
 - osad õppevormid ei ole atraktiivsed
 - informatsiooni kursusest on keeruline leida
 - i.k. baasil kursuste kättesaadavus problemaatiline
 - kursuste ajad ei ole paindlikud
- Tugev vastumeelsus *kohustusliku* keeleõppe osas

5 TÖÖTURULE (TAAS)SISENEMINE

- Pereliikmetel, ja välistudengitel peale ülikooli lõpetamist, Eestis töö leidmine keeruline
 - puudulik e.k. oskus
 - tööturu mittetundmine ja praktikakohtade vähesus
 - sotsiaalse võrgustiku (kontaktide) puudumine
- Eesti tööandjate leige huvi / teadmatus siin õppivatest välistudengitest
 - ettevõtjate ja välistudengite kontaktide vahendamine

6 PERERÄNDEGA SEOTUD VÄLJAKUTSED

- Uussisserändaja elukaaslasele/abikaasale erialase rakenduse leidmine keeruline
 - tööd leida raske ning sageli jäädakse koduseks
- Laste võimalus alustada või jätkata haridusteed on piiratud
 - ingliskeelsete lasteaia- ja koolikohtade vähesus ja kõrge maksumus

7 KOHALIKU ELANIKKONNA SUHTUMINE

- Selgelt tajutakse kohaliku elanikkonna sallimatust välismaalaste/immigrantide suunal
 - elanike hirmu taga vähene kokkupuude välismaalastega ja teadmatus sisserändest
 - sallimatuseks peetakse ka erisusi kultuuridevahelises suhtluses
- Vihakõne esinemine juhuslik
 - „*Kui on must, näita ust*“

8 LIGIPÄÄS ÜLDTEENUSTELE

- Tervishoid
 - perearstide nimistu ei kajasta arsti keeleoskust
 - eraravikindlustuse nõuded segased
- E-teenused
 - paljud vormid ja nende täitmine ainult eesti keeles
- Elukoht
- Transport
- Kohanemisprogramm

Täna Eestis toimiv tugisüsteem

- Koordineerimata tööjaotus
 - meelitamine, värbamine ja kohanemise toetamine on välismaalasi värbavate organisatsioonide kanda
 - koostöö ja infovahetus osapoolte vahel puudulik
 - meetmeid kujundatakse iseseisvalt
 - tegevuste killustatus ja dubleerimine + projektipõhisus
 - ühtse strateegia/visiooni ja rollidejaotuse puudumine
 - KOV ja MTÜ roll pea olematu

Lähteriik

Sihtriik (Eesti)

BÜROKRAATIA

INFORMATSIOONI KÄTTESAADAVUS

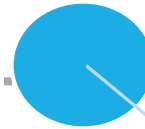
KEEL

ÜLDTEENUSED

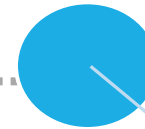
VÕRGUSTUMINE

PERE

KOHALIKU ELANIKKONNA
SUHTUMINE

SISENEMINE
TÖÖTURULE

